

دانشگاه علوم پزشکی قزوین
دانشکده پرستاری و مامایی
پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
روان پرستاری

عنوان :

بررسی تأثیر فراشناخت درمانی گروهی بر میزان اضطراب مراقبین بیماران مبتلا به اختلال اسکیزوفرنی
بستری شده در بیمارستان ۲۲ بهمن قزوین در سال ۱۳۹۵

استاد راهنما: جناب آقای محمد مرادی

استاد مشاور: جناب آقای محمد ابراهیم ساریچلو

استاد آمار: دکتر محمود علیپور

نگارنده:

کبری شاهی

ماه و سال انتشار:

مهرماه ۱۳۹۶

چکیده

مقدمه: اسکیزوفرنی یک اختلال شدید و ناتوان کننده است که در کنار تأثیرات منفی این بیماری بر خود فرد، تأثیرات منفی فراوانی بر مراقبین این بیماران می‌گذارد، که یکی از این پیامدهای منفی اضطراب است. در پژوهش‌های بسیاری درمان فراشناختی به عنوان یکی از درمان‌های مؤثر برای طیف وسیعی از اختلالات روان‌پزشکی مورد تأیید قرار گرفته است. با این حال تأثیر این درمان بر روی اضطراب مراقبین بیماران مبتلا به اسکیزوفرنی مورد بررسی قرار نگرفته است. بنابراین هدف از پژوهش حاضر بررسی تأثیر درمان فراشناختی گروهی بر میزان اضطراب مراقبین بیماران مبتلا به اختلال اسکیزوفرنی بود.

روش کار: این مطالعه یک کارآزمایی بالینی با استفاده از طرح پیش‌آزمون و پس‌آزمون با گروه کنترل انجام شد. از میان کلیه مراقبین بیماران مبتلا به اختلال اسکیزوفرنی بستری شده در بیمارستان ۲۲ بهمن قزوین، ۶۰ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند و در نهایت با توجه به ملاک‌های ورود به پژوهش، تعداد ۴۵ نفر به صورت تصادفی به دو گروه آزمایش (۲۳ نفر) و کنترل (۲۲ نفر) تقسیم‌بندی شدند که با ریزش سه نفر از گروه آزمایش تعداد هر کدام از گروه‌ها به ۲۰ نفر تقلیل یافت و در نهایت مطالعه روی ۴۰ نفر (۲۰ نفر گروه آزمایش و ۲۰ نفر گروه کنترل) انجام شد. گروه آزمایش طی ۱۰ جلسه گروهی ۹۰ دقیقه‌ای با فاصله ۶ روز تحت مداخله فراشناختی ولز قرار گرفتند و در این مدت برای گروه کنترل هیچ‌گونه مداخله درمانی انجام نگرفت. پرسشنامه اضطراب صفت-حالت اسپیلبرگر به عنوان ابزار ارزشیابی در پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری دو ماهه مورد استفاده قرار گرفت. داده‌ها با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و آزمون تحلیل واریانس مختلط بین-درون آزمودنی‌ها (تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر) و با نرم افزار spss نسخه ۲۳ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج این پژوهش نشان داد که میانگین اضطراب صفت-حالت در گروه آزمایش، پس از مداخله درمانی فراشناختی در مقایسه با گروه کنترل به طور معناداری کاهش پیدا کرده است ($p < 0/01$). این نتایج بیانگر آن است که آموزش فراشناخت درمانی گروهی در بهبود اضطراب اثربخش بوده و در پس‌آزمون و پیگیری در مقایسه با پیش‌آزمون، اضطراب گروه آزمایش به طور معناداری کاهش یافته است. همچنین بین میانگین نمره اضطراب گروه آزمایش در مرحله پیگیری نسبت به مرحله پس‌آزمون تفاوت معناداری وجود ندارد ($p > 0/05$)، که نشان دهنده تداوم اثربخشی این درمان تا مرحله پیگیری بود.

نتیجه‌گیری: مراقبین بیماران اسکیزوفرنی که تحت درمان فراشناختی قرار گرفتند، نمره اضطراب پایین‌تری نسبت به گروه کنترل داشتند. بنابراین نتایج حاکی از این است که این درمان باعث کاهش اضطراب مراقبین بیماران مبتلا به اسکیزوفرنی می‌شود.

واژه‌های کلیدی: اضطراب، درمان فراشناختی، اسکیزوفرنی، مراقبین.

Abstract

Background: Schizophrenia is a severe and disabling disorder which, along with its negative effects on a patient himself/herself, has numerous negative impacts on primary caregivers of these patients and can cause anxiety among them. Metacognitive Therapy as one of the most effective therapies used for treating a wide range of anxiety disorders. This study aimed to examine the effect of group metacognitive therapy on the level of anxiety among caregivers of patients with schizophrenia.

Methods: This clinical trial followed by a pretest-posttest design with a control group. Among all caregivers of patients with schizophrenia hospitalized at 22 Bahman Hospital in Qazvin, 60 individuals were selected using a simple random sampling method. Finally, considering inclusion criteria of this study, 45 individuals were randomly selected and assigned to an experimental group (23 individuals) and a control group (22 individuals). Since three people assigned to the experimental group abandoned the study, the number of participants placed in each group decreased to 20 people. With 6-day intervals, the experimental group took part in ten 90-minute group metacognitive therapy sessions developed by Wells. However, during this time, no therapeutic interventions were conducted on the control group. Spielberger State-Trait Anxiety Inventory was used as an assessment tool in the pretest, posttest, and two-month follow-up. Data were analyzed via SPSS₂₃ using descriptive statistics and mixed between-within subjects ANOVA (repeated measures analysis of variance).

Results: Results of the present study demonstrated that after conducting the metacognitive therapeutic intervention, a mean score of state-trait anxiety obtained by the experimental group significantly decreased compared to that of the control group ($P < 0.01$). These results indicated that the metacognitive group therapy was effective in improving anxiety and in posttest and follow-up, compared to pretest, anxiety among the experimental group significantly decreased. In addition, no significant differences were found between a mean anxiety score obtained by the experimental group in the follow-up compared to that obtained in the posttest ($P > 0.05$) which showed the continuation of this therapy's effectiveness until the follow-up.

Conclusion: The caregivers of schizophrenic patients who underwent the metacognitive therapy obtained lower anxiety scores compared to the control group. Therefore, the results suggested that this therapy led to a decrease in anxiety among the caregivers of patients with schizophrenia.

Keywords: Anxiety, Metacognitive Therapy, Schizophrenia, Caregivers.